

Vedtak fra komité C

Saksdokumenter:

KR 40/23 Årsrapport 2022 inkl. årsberetning og årsregnskap

KR 94/22 Budsjett 2023 – rettssubjektet Den norske kirke

Kirkemøtets fordeling av midler for 2024 og orientering om budsjett 2023

Sammendrag av saksorienteringen

Saken gjelder Kirkerådets forslag til vedtak i Kirkemøtet om fordeling av midler for 2024, samt Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett for 2023 i samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement.

Regnskapet for 2022 ble fastsatt og godkjent i Kirkerådets møte 25. mars d.å. i sak KR 26/23. Resultatet for 2022 på 1,2 mill. kroner i mindreforbruk ble vedtatt tilført egenkapitalen. Saken er lagt ved til orientering.

Stortinget vedtok et rammetilskudd for rettssubjektet Den norske kirke for 2023 på 2 394 mill. kroner. Målt mot 2022 er dette en økning på 2,99% eller 69,5 mill. kroner. Samtidig bortfalt det årlige tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) i størrelsesorden 42 mill. kroner. Bortfallet medførte at tildelingen til rDnk reelt kun økte med 1,16 prosent, men ble justert opp til 1,47 prosent ved avvikling av en tilskuddsordning basert på Ov-fmidler. Økningen i tildelingen var dermed lav i møte med en forventet høy pris- og årslønnsvekst, og medførte en realnedgang i budsjettene for alle. Budsjettprosessen for 2023 ble derfor utfordrende.

Barne- og familiedepartementet orienterte i februar om at regjeringen vil foreslå en justering i budsjettene innenfor statlig sektor i revidert nasjonalbudsjett. Den ekstraordinære justeringen vil omfatte tilskudd til Den norske kirke, men vil kreve Stortingets samtykke i bevilgningsvedtak.

I forbindelse med saksbehandlingen av tilsvarende sak på Kirkemøtet i 2022, ba Kirkemøtet om at Kirkemøtet gis økt innsyn i Kirkerådets økonomi og involveres i prinsipielt viktige disponeringer. Kirkerådet minner om at saksdokumentene som behandles i Kirkerådet er offentlige og legges ut på kirken.no i forkant av alle Kirkerådsmøter. Status økonomi for rDnk rapporteres til Kirkerådet fire ganger årlig. I tillegg kommer behandlinger av budsjett, regnskap samt andre saker av økonomisk betydning. Det vises i denne sammenheng også til KR 60/23 Evaluering av

kontrollordningene i Den norske kirke og Kirkerådet sin rolle som styre for rettssubjektet Den norske kirke i økonomi- og virksomhetsstyringssaker.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

Saksorienteringen viser til to saksdokumenter. Disse er ikke lagt ved, og det er krevende å lete de fram på nettet på egen hånd. Det vil oppleves mye lettere tilgjengelig dersom slike saksdokumenter legges ved eller legges inn i saksorienteringen.

Komiteen etterlyser også informasjon knyttet flere av momentene fra fjorårets merknader og vedtak i tilsvarende sak. Mangelen på informasjon gjør at komiteen opplever det som vanskelig for Kirkemøtet å utføre den del av ansvaret som ligger på Kirkemøtet i denne saken.

Kirken står foran store utfordringer i årene som kommer, ikke minst økonomisk. Dette belyses i langtidsbudsjettet, som var en del av Kirkerådets budsjettsak 94/22 fra desember. Siden saken ikke var lagt ved ønsker komiteen å legge det som sto om langtidsbudsjett inn som en merknad her i sin helhet:

«**Langtidsbudsjett**

Selv om fremtidig økonomi for Dnk i særlig grad avgjøres av det statlige bevilgningsnivået er det en rekke faktorer som påvirker langtidsøkonomien. I stikkord nevnes blant annet:

- Statlig bevilgningsnivå (statsbudsjettet)
- Årslønnsutvikling, også prisvekst
- Pensjoneringsutvikling; jf. SPK
- Bemanning/rekrutteringssituasjon
- Nivå for satsings- og fokusområder
- Uforutsette situasjoner; jf. covid-19

For 2023 leder avstanden mellom en reell bevilgningsøkning på 1,16 % og en forventet årslønnsvekst på 4,2% til en svekket og utfordrende økonomiutvikling.

Parallelt med rekrutteringsutfordringer til presteyrket vil en relativt høy andel av kirkens ansatte innen de neste 10-12 år fratru sine stillinger pga. alder. Innen presteskapet er i dag 28 % over 60 år, mens 30% er i aldersgruppen 50-59 år. Tall fra SPK viser at snittalderen i Dnk er 68,2 år ved uttak av alderspensjon og 64,8 år ved uttak til AFP. Antall pensjonerings påvirker både personalforvaltningen (rekruttering) og økonomien (pensjonsbelastning via SPK).

Makroøkonomi

Det er stor usikkerhet om den økonomiske utviklingen fremover. Myndighetenes mål er å unngå markert økonomisk tilbakeslag og økt arbeidsledighet. Norges Bank har hevet styringsrenten flere ganger de siste månedene med mål om å få kontroll på den høye pris- og lønnsveksten. Inflasjonsmålet er fortsatt 2%, men siste tall fra SSB på 7,5% viser at prisveksten er den høyeste siden 1987. Anslagene for prisveksten (KPI-JAE) er rundt 3 % for de neste årene, men den siste utviklingen indikerer at den kan bli høyere. Hva

angår årslønnsveksten legger Nasjonalbudsjett 2023 til grunn 3,9% inneværende år og 4,2% i 2023.

I foreliggende langtidsbudsjett er det lagt til grunn 3% prisvekst og en årslønnsvekst på 3% som stiger til 3,5%. For vårt formål er det imidlertid viktigere å se på avstanden mellom forventet inntektsvekst opp mot kostnadene (pris- og lønnsveksten). Langtidsbudsjettet legger til grunn at forskjellen er negativ. Dette setter budsjettet under press.

Langtidsbudsjett Dnk 2024-2027								121122
Foreløpig		Budsjett 2023	Vekst 24-25	2024	2025	Vekst 26-27	2026	2027
Statlig tildeling	-	2 399	2,0 %	2 447,0	2 495,9	1,5 %	2 533,4	2 571,4
Tilskudd		587	2,0 %	598,7	610,7	1,5 %	619,9	629,2
Utgifter		1 833						
Lønn	60 %	1 100						
horav pensjon		175	4,0 %	182,0	189,3	4,5 %	197,8	206,7
Rest lønn		925	3,0 %	952,5	981,1	3,5 %	1 015,5	1 051,0
Driftsutg	40 %	733						
Drift hvorav satsing		96	2,5 %	98,4	100,9	-8,0 %	92,8	85,4
Rest drift		637	3,0 %	656,3	676,0	3,0 %	696,3	717,2
Finans		21	0,0 %	21	21	0,0 %	21	21
Resultat		-		20,0	41,1		67,9	97,1
Underfinansiering	%			-0,8 %	-1,6 %		-2,7 %	-3,8 %

For årene 2024 og 2025 er det lagt til grunn en inntektsreduksjon på 1 prosentpoeng målt mot lønn; jf. tildelingsøkning på 2% og årslønnsvekst på 3%. Det er videre lagt inn at pensjonskostnader øker årlig med 4%. Satsinger og fokusområder er her definert lik digitaliseringskostnadene og budsjettet med økningstakt på 2,5% og når en topp på 101 mill. kroner i 2025. De andre driftskostnadene er budsjettet med vekst 3%. I denne kategorien utgjør tjenestekjøp, reiser, lokaler, møter/kurs og datautstyr de største postene for rettssubjektet.

Basert på ovenstående forutsetninger må det påregnes en underfinansiering på 20 mill. kroner i 2024 og 41 mill. kroner i 2025. Dette krever at det tidlig begynnes å arbeide med prioriteringer og kuttscenarier.

For årene 2026 og 2027 legges det til grunn en ytterligere svekkelse ved at inntektsreduksjonen er økt til 2 prosentpoeng målt mot lønn (inntekter 1,5%/lønn 3,5%). Når det gjelder digitale aktiviteter er det lagt inn en årlig reduksjon med 8% slik at nivået i 2027 er 85 mill. kroner. Det er budsjettet med ytterligere vekst i pensjonskostnadene slik at disse utgjør 207 mill. kroner i 2027.

Dette leder til at underfinansieringen er økt til hhv 68 og 97 mill. kroner i 2026 og 2027.

Tabellen over bygger på et sett med forutsetninger med stor usikkerhet. Slik sett er den også basert på et konservativt syn på utviklingstrekkene framover og viser ett mulig utviklingsscenario. Med en stor inntektskilde er det viktig at kirken er seg bevisst utviklingsbildet og sammensetningen av egne kostnader, og hvordan disse bør monitoreres og utvikles framover.

Det har gjennom de siste årene vært budsjettmessig rom for digitale aktiviteter for til sammen omlag 100 mill. kroner per år. Målt som digitale aktiviteter er 2023-nivået 96 mill. kroner, og i tabellen er det lagt inn en økningstakt på 2,5% for 2024 og 2025, og en topp på 101 m i 2025. Men hva med fremtiden? Det vil trolig være behov for ytterligere satsing på digitaliseringsområdet. Økt digitalisering vil imidlertid medføre effektiviseringsgevinster, som primært vil komme lokalkirken til gode. Det blir derfor viktig i tiden framover å søke å etablere kontantstrømmer fra fellesråd som har realisert gevinster, for dermed å kunne øke aktivitetsnivået ut over dette. Det medfører at

digitalisering vil ha en netto kostnadsramme på Kirkerådets budsjett på om lag samme nivå som i dag og som må prisjusteres.»

Knyttet til den store usikkerheten det vises til her, ber komiteen Kirkerådet legge fram en best mulig *langtidsprognose* (som ansees å være et mer passende begrep enn langtidsbudsjett) for de nærmeste 3 årene til neste Kirkemøte. Prognosen kan med fordel også si noe om hvilke midler som er bundet og hvilke som er frie, for å gi Kirkemøtet en bedre mulighet til å prioritere gjennom å fatte vedtak om fordeling av midler for årene som kommer.

For å understreke viktigheten av punktene komiteen tok opp i fjorårets sak – og som Kirkerådet har tatt med i årets saksorientering -vil komiteen gjenta de her, med ett tillegg:

- a. Kirkerådets satsinger må være langsiktige og retningsgivende. De langsiktige strategiske planene bør følges av økonomiplaner, for å sikre samsvar mellom strategi og pengebruk. Viser for øvrig til Kirkemøtets budsjettreglement om langtidsbudsjett.
- b. Oppfølging av saken om kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter kan medføre behov for at driftsbudsjettene økes.
- c. Dersom tilskudd fra stat og kommune ikke følger lønns- og prisvekst, vil dette på sikt bli dramatisk. Dette understreker behovet for at det jobbes med å skape synergieffekter på mange felt framover, som nevnt nedenfor.
- d. Til satsingene vil komiteen peke på følgende, som bør hensyntas i budsjettsammenheng: Det vises til god effekt for diakonien ved sammenslåing av fellesfunksjoner innenfor økonomi i rettssubjektet. Kirkerådet bes se på ytterligere fellesløsninger som kan friggi ressurser til samskaping og samhandling lokalt.
- e. Det må arbeides med å utvikle forholdet mellom menighetsdiakonien og institusjonsdiakonien. Komiteen tror det kan skapes positive effekter ved å jobbe med dette.
- f. Det ønskes tydeligere oppmerksomhet på å ivareta og organisere arbeidet med frivillige.
- g. Folkevalgtes arbeidsvilkår bør forbedres, jfr. Askeland-utvalgets rapport
- h. NYTT: Det er vesentlig at det sees på kirkens inntekter i tiden framover. Det må jobbes for å bli en offensiv kirke som på en positiv måte kan jobbe med å øke inntektene gjennom samarbeid med andre aktører.

Disse punktene er viktige for kirkens arbeid framover. Komiteen er derfor tilfreds med at Kirkerådet i saksorienteringen har meldt at de vil søke å ivareta disse i sakene rådet har til behandling i sine møter framover.

Forslag til vedtak er av komiteen forkortet til kun å gjelde pkt 1 og 2 uten forklaring på hvem som er mottakere i de tre budsjettgruppene. Anslag på kronebeløp til fordeling er også tatt ut av forslag til vedtak, da dette kun er anslåtte størrelser. Komiteen mener at både forklaring på budsjettgruppene og anslag på kronebeløp heller bør tas med i merknadene her:

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Midlene fordeles mellom rettssubjekts kostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med eget tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Kirkerådet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere. I KR 68/19 er det lagt til grunn en forventning om en årlig lønnsvekst på 3 prosent i perioden 2020-2024. Vi ser imidlertid at det 21. april inneværende år ble enighet om en ramme på 5,2 prosent for frontfagene. Det tekniske beregningsutvalget (TBU) anslo 13. mars konsumprisveksten til å være på 4,9 prosent i 2023.

Dersom fordelingen mellom drift og tilskudd opprettholdes, og det legges en føring om en økning i tilskuddet på 3 prosent, vil det medføre et driftstilskudd på 1 866 mill kr i 2024, mot 1 812 mil kr i 2023.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk. En videreføring av tilskuddene i de ovenfor nevnte kategoriene vil dermed utgjøre 557 mill. kr i 2024, mot 541 mill. kr i 2023.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 3 utgjør øremerkede tilskudd til navngitte organisasjoner, i tillegg til internasjonale og økumeniske organisasjoner. Budsjettgruppen utgjorde 46 mill. kroner i 2023, og en videreføring i 2024 vil utgjøre 47 mill. kr.

Kirkemøtets vedtak

- 1 1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskap for 2022 og budsjett for 2023 til
- 2 orientering.
- 3
- 4 2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2024 med samme fordeling
- 5 mellom drift og tilskudd som i 2023.

.....
komitéleder

.....
saksordfører